

PS.II.431.5.2014.MJ

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kolonowskiem
(zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”) w dniach
30 - 31 stycznia oraz 3 lutego 2014 r.

Adres jednostki kontrolowanej:

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
47 – 110 Kolonowskie
ul. Ks. Czerwionki 39

Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej:

Irena Ochman, pełniąca tę funkcję od dnia 1 czerwca 1990 r., działająca z upoważnienia Burmistrza Kolonowskiego w zakresie wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z pomocy społecznej, należących do właściwości Gminy (załącznik nr 1 i 2).

Kontrolę przeprowadziły:

- **Marzena Janiszewska** - inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia – przewodnicząca zespołu kontrolnego na podstawie upoważnienia Wojewody Opolskiego PSiZ.II.057.10.2014, z dnia 27 stycznia 2013 r.;
- **Agnieszka Cieślik** - inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia – na podstawie upoważnienia Wojewody Opolskiego PSiZ.II.057.11.2014, z dnia 27 stycznia 2014 r.;

Cel kontroli:

Ocena realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w zakresie przyznawania i odmowy przyznania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników Ośrodka z wymaganymi kwalifikacjami.

Przedmiot kontroli

1. Zgodność zatrudnienia pracowników Ośrodka z wymaganymi kwalifikacjami art. 110 ust. 11, art. 116 ust. 1, art. 122 ust. 1 oraz art. 156 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2013 r., poz. 182 j.t. z późn. zm.) – zwanej w dalszej części protokołu „ustawą”.
2. Ocena realizacji zadań zleconych i własnych gminy w zakresie przyznawania:
  - 2.1. zasiłków stałych – art. 37 cyt. ustawy,
  - 2.2. zasiłków okresowych – art. 38 cyt. ustawy,
  - 2.3. zasiłków celowych – art. 39 cyt. ustawy,
  - 2.4. zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej – art. 40 cyt. ustawy,
  - 2.5. specjalnych zasiłków celowych – art. 41 cyt. ustawy,
  - 2.6. składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – art. 42 cyt. ustawy,
  - 2.7. sprawienie pogrzebu – art. 44 cyt. ustawy,
  - 2.8. świadczenie pracy socjalnej i zawieranie kontraktów socjalnych – art. 45 i art. 108 cyt. ustawy,
  - 2.9. interwencja kryzysowa – art. 47 cyt. ustawy,
  - 2.10. udzielanie schronienia - art. 48 cyt. ustawy,
  - 2.11. usług specjalistycznych – art. 50 cyt. ustawy,

2.12. kierowania do domów pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu – art. 17 ust. 1 pkt 16 cyt. ustawy.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 j. t. z późn. zm.) – zwana w dalszej części protokołu „ustawą”;
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2009 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. Nr 127, poz. 1055);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 823);
- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm);
- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 712);
- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. Nr 217, poz. 1837).

Okres objęty kontrolą:

od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli, tj. 30 stycznia 2014 r.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała:

Pani Irena Ochman – Kierownik Ośrodka.

Ustalenia kontroli:

1. **Zgodność zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka z wymaganymi kwalifikacjami (art. 110 ust. 11, art. 116 ust. 1, art. 122 ust. 1 oraz art. 156 ustawy o pomocy społecznej).**

W Ośrodku zatrudnionych jest ogółem 13 pracowników, w tym:

- 1 kierownik;
- 2 starszych pracowników socjalnych;
- 1 główna księgowa;
- 1 inspektor;
- 1 asystent rodziny;
- 7 opiekunek domowych.

Imienny wykaz pracowników zatrudnionych w Ośrodku zawierający dane dotyczące:

- zajmowanego stanowiska służbowego;
- wykształcenia;
- stażu pracy ogółem;
- stażu pracy w pomocy społecznej;
- podnoszenia kwalifikacji;

stanowi załącznik nr 3.

Kierownik Ośrodka legitymuje się 24-letnim stażem pracy w pomocy społecznej, posiada wykształcenie wyższe magisterskie o kierunku pedagogika opiekuńcza i pracy socjalnej oraz studia podyplomowe w zakresie organizacji i zarządzania w placówkach opiekuńczych i pomocy społecznej.

W toku kontroli dokonano weryfikacji dokumentacji potwierdzającej posiadane kwalifikacje pracowników merytorycznych, zatrudnionych w Ośrodku, odnosząc stan faktyczny do stanu prawnego określonego ustawą o pomocy społecznej oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398). Zatrudniona kadra merytoryczna posiada wymagane przepisami kwalifikacje i przygotowanie zawodowe do wykonywania obowiązków służbowych na swoich stanowiskach pracy.

Na jednego zatrudnionego pracownika socjalnego w Ośrodku przypada 2.948 mieszkańców Gminy Kolonowskie, podczas gdy zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy powinno przypadać proporcjonalnie 2.000 mieszkańców na jednego pracownika socjalnego. Z pisemnych wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika cyt.: „*niespełnienie ww. wymogu wynika z braku środków finansowych gminy na zatrudnienie dodatkowego pracownika. Pomimo wystąpień do Rady Gminy Kolonowskie o przyznanie dodatkowych środków corocznie wnioski jest odrzucany ze względu na ograniczone środki finansowe gminy i ogromne potrzeby finansowe na pomoc społeczną (szczególnie na dps i usługi opiekuńcze). Ponadto liczba mieszkańców gminy Kolonowskie faktycznie zamieszkujące na terenie gminy jest znacznie mniejsza niż wskazuje ewidencja ludności, ponieważ część mieszkańców zamieszkuje poza granicami kraju. Zatrudnieni pracownicy socjalni zabezpieczają potrzeby w zakresie pomocy społecznej mieszkańców gminy Kolonowskie*” (zał. Nr 4).

2. Ocena realizacji zadań zleconych gminie w zakresie przyznawania:

2.1. Zasiłków stałych – art. 37 ustawy o pomocy społecznej.

W badanym okresie, tj. od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 30 stycznia 2014 r. Ośrodek wypłacił zasiłek stały 6 osobom. Do kontroli wytypowano całość dokumentacji 6 osób (oświadczenie – załącznik nr 5), korzystających z zasiłków stałych, przyznanych decyzjami o następujących numerach:

MGOPS.5010.8.2013;   MGOPS.5010.1.2013;   MGOPS.5010.9.2013;
MGOPS.5010.3.2013;   MGOPS.5010.5.2013;   MGOPS.5010.1.2014.

Na podstawie dokumentacji świadczeniobiorców stwierdzono, że osoby, którym przyznano zasiłek stały, kwalifikowały się do tej formy pomocy – zgodnie z wymogami określonymi w art. 37 ustawy o pomocy społecznej.

Poddana kontroli dokumentacja jest kompletna, zawiera wszystkie wymagane przepisami dokumenty, stanowiące podstawę przyznania świadczenia.

Przyznanie zasiłków stałych poprzedzone było rodzinnymi wywiadami środowiskowymi lub ich aktualizacją.

Dochód osób samotnie gospodarujących oraz osób w rodzinie korzystających z pomocy w formie zasiłku stałego nie przekraczał kryterium dochodowego, ustalonego w art. 37 ust. 2 pkt. 1 i 2 cyt. ustawy.

Zasiłek stały przyznano osobom pełnoletnim samotnie gospodarującym bądź w rodzinie, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, jeżeli ich dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej bądź w rodzinie.

Za osoby uprawnione do zasiłku stałego, opłacane są składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w wysokości określonej przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych przez okres sprawowania opieki, nie dłużej jednak niż przez okres niezbędny do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego), z zastrzeżeniem art. 87 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ustalono, że w każdym przypadku, postępowanie administracyjne w sprawie przyznania zasiłku stałego zostało wszczęte przez organ na wniosek stron, po przedłożeniu

wymaganych dokumentów. Wnioski o przyznanie świadczenia rozpatrzono w obowiązującym terminie. Wszystkie zostały załatwione pozytywnie.

Postępowanie prowadzone było zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami, określonymi w Kodeksie postępowania administracyjnego. Każdorazowo postępowanie administracyjne zakończono wydaniem decyzji, zawierającej stosowne uzasadnienie faktyczne i prawne. Decyzje doręczono stronom osobiście.

W badanym okresie Kierownik Ośrodka nie odmówił przyznania zasiłku stałego (załącznik nr 4).

2.2. Zasiłków okresowych – art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

W badanym okresie, Ośrodek wypłacił zasiłek okresowy 151 osobom. Do kontroli wytypowano wybraną losowo dokumentację 30 osób z rejestru na ogółem 151, co stanowi 19,86% (oświadczenie – załącznik nr 4), korzystających z zasiłków okresowych, przyznanych decyzjami o następujących numerach:

MGOPS.5011.103.2013;	MGOPS.5011.79.2013;	MGOPS.5011.59.2013;
MGOPS.5011.21.2013;	MGOPS.5011.16.2014;	MGOPS.5011.117.2013;
MGOPS.5011.67.2013;	MGOPS.5011.45.2013;	MGOPS.5011.26.2013;
MGOPS.5011.3.2014;	MGOPS.5011.125.2013;	MGOPS.5011.37.2013;
MGOPS.5011.109.2013;	MGOPS.5011.190.2013;	MGOPS.5011.151.2013;
MGOPS.5011.10.2013;	MGOPS.5011.108.2013;	MGOPS.5011.44.2013;
MGOPS.5011.1.2013;	MGOPS.5011.22.2014;	MGOPS.5011.107.2013;
MGOPS.5011.89.2013;	MGOPS.5011.73.2013;	MGOPS.5011.52.2013;
MGOPS.5011.34.2013;	MGOPS.5011.5.2014;	MGOPS.5011.76.2013;
MGOPS.5011.118.2013;	MGOPS.5011.97.2013;	MGOPS.5011.9.2013.

Na podstawie dokumentacji świadczeniobiorców stwierdzono, że osoby, którym przyznano zasiłek okresowy, kwalifikowały się do tej formy pomocy – zgodnie z wymogami określonymi w art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Z powyższej dokumentacji wynika, iż zasiłki okresowe w Ośrodku przyznawane są z tytułu długotrwałej choroby, alkoholizmu, ubóstwa, niepełnosprawności i bezrobocia.

Poddana kontroli dokumentacja jest kompletna, zawiera wszystkie wymagane przepisami dokumenty, stanowiące podstawę przyznania świadczenia.

Przyznanie zasiłków okresowych poprzedzone było rodzinnymi wywiadami środowiskowymi lub ich aktualizacją.

Ustalono, że w każdym przypadku postępowanie administracyjne w sprawie przyznania zasiłku stałego zostało wszczęte przez organ na wniosek stron, po przedłożeniu wymaganych dokumentów. Wnioski o przyznanie świadczenia rozpatrzono w obowiązującym terminie.

Postępowanie prowadzone było zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami, określonymi w Kodeksie postępowania administracyjnego. Każdorazowo postępowanie administracyjne zakończono wydaniem decyzji, zawierającej stosowne uzasadnienie faktyczne i prawne. Decyzje doręczono stronom osobiście.

W badanym okresie Kierownik Ośrodka nie odmówił przyznania zasiłku okresowego (załącznik nr 4).

2.3. Zasiłków celowych – art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W badanym okresie, Ośrodek wypłacił zasiłek celowy 82 osobom. Do kontroli wytypowano losowo wybraną dokumentację 25 osób na ogółem 82, co stanowi 30,48% (oświadczenie – załącznik nr 4), korzystających z zasiłków celowych, przyznanych decyzjami o następujących numerach:

MGOPS.5012.42.2013;	MGOPS.5012.12.2013;	MGOPS.5012.58.2013;
---------------------	---------------------	---------------------

MGOPS.5012.9.2013; MGOPS.5012.11.2013; MGOPS.5012.66.2013;
MGOPS.5012.17.2013; MGOPS.5012.31.2013; MGOPS.5012.4.2013;
MGOPS.5020.20.2013; MGOPS.5020.20.2013; MGOPS.5020.16.2013;
MGOPS.5020.14.2013; MGOPS.5012.49.2013; MGOPS.5012.13.2013;
MGOPS.5020.1.2013; MGOPS.5020.10.2013; MGOPS.5020.2.2013;
MGOPS.5012.7.2014; MGOPS.5020.8.2013; MGOPS.2012.24.2013;
MGOPS.2012.22.2013; MGOPS.5012.54.2013; MGOPS.5012.1.2013;
MGOPS.5012.8.2013.

Poddana kontroli dokumentacja jest kompletna, zawiera wszystkie wymagane przepisami dokumenty, stanowiące podstawę przyznania świadczenia.

Przyznanie zasiłków celowych poprzedzone było rodzinnymi wywiadami środowiskowymi lub ich aktualizacją.

Na podstawie dokumentacji świadczeniobiorców stwierdzono, że osoby, którym przyznano zasiłek celowy kwalifikowały się do tej pomocy – zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

Z powyższej dokumentacji wynika, iż zasiłki celowe w Ośrodku przyznawane są na pokrycie części lub całości kosztów zakupu: opału, odzieży, żywności, leków i leczenia.

W trakcie kontroli ustalono, że w każdym przypadku, postępowanie administracyjne w sprawie przyznania zasiłku celowego zostało wszczęte przez organ na wniosek stron, po przedłożeniu wymaganych dokumentów. Wnioski o przyznanie świadczenia rozpatrzono w obowiązującym terminie i zostały załatwione pozytywnie.

Postępowanie prowadzone było zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami, określonymi w Kodeksie postępowania administracyjnego. Każdorazowo postępowanie administracyjne zakończono wydaniem decyzji, zawierającej stosowne uzasadnienie faktyczne i prawne. Decyzje doręczono stronom osobiście.

W badanym okresie Kierownik Ośrodka nie odmówił przyznania zasiłku okresowego (załącznik nr 4).

2.4. Zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej na zasadach art. 40 cyt. ustawy.

W badanym okresie Kierownik Ośrodka nie wydał decyzji przyznających i odmawiających przyznania zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej (oświadczenie - załącznik nr 4). Nie odnotowano potrzeb w tym zakresie.

2.5. Specjalnych zasiłków celowych – art. 41 ustawy o pomocy społecznej.

W badanym okresie, Ośrodek wypłacił specjalny zasiłek celowy 20 osobom. Do kontroli wytypowano losowo wybraną dokumentację 15 osób na ogółem 20, co stanowi 75% (oświadczenie – załącznik nr 4) korzystających ze specjalnych zasiłków celowych, przyznanych decyzjami o następujących numerach:

MGOPS.5012.1.2014.sp; MGOPS.5012.7.2014.sp; MGOPS.5012.6.2014.sp;
MGOPS.5012.4.2014.sp; MGOPS.5012.3.2014.sp; MGOPS.5012.2.2014.sp;
MGOPS.5012.8.2014.sp; MGOPS.5012.5.2014.sp; MGOPS.5012.2013.sp;
MGOPS.5012.8.2014.sp; MGOPS.5012.10.2013.sp; MGOPS.5012.6.2014.sp;
MGOPS.5012.11.2013.sp; MGOPS.5012.9.2013.sp; MGOPS.5012.5.2013.sp.

Poddana kontroli dokumentacja jest kompletna, zawiera wszystkie wymagane przepisami dokumenty, stanowiące podstawę przyznania świadczenia.

Przyznanie specjalnych zasiłków celowych poprzedzone było rodzinnymi wywiadami środowiskowymi lub ich aktualizacją.

Osoby, którym przyznano specjalne zasiłki celowe pomimo przekroczenia kryterium dochodowego, znajdowały się w sytuacji szczególnej i kwalifikowały się do tej pomocy – zgodnie z wymogami określonymi w art. 41 ustawy o pomocy społecznej.

W trakcie kontroli ustalono, że w każdym przypadku, na złożony wniosek strony i po przedłożeniu wymaganych dokumentów zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie przyznania specjalnego zasiłku celowego. Wnioski o przyznanie świadczenia rozpatrzono w obowiązującym terminie i zostały załatwione pozytywnie.

Pomocy udzielono osobom z powodu: trudnej sytuacji rodziny, ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, długotrwałej choroby oraz niepełnosprawności, co w znacznej mierze wiązało się z pomocą na częściowe lub całkowite pokrycie kosztu dożywiania dzieci w szkole, zakupu opatu, żywności oraz leczenia. Uznano, że ww. koszty powodują znaczne obciążenie finansowe rodziny, stąd pomimo przekroczenia kryterium dochodowego postanowiono przyznać pomoc. Dokumentacja zawierała stosownie do okoliczności: wnioski o specjalny zasiłek celowy, zaświadczenia lekarskie, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Postępowanie prowadzone było zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami, określonymi w Kodeksie postępowania administracyjnego. Każdorazowo postępowanie administracyjne zakończono wydaniem decyzji, zawierającej stosowne uzasadnienie faktyczne i prawne.

Decyzje doręczono stronom osobiście.

W badanym okresie Kierownik Ośrodka nie odmówił przyznania specjalnego zasiłku celowego (załącznik nr 4).

2.6. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe – art. 42 ustawy o pomocy społecznej.

W badanym okresie Kierownik Ośrodka nie wydał decyzji przyznających i odmawiających przyznania składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (oświadczenie - załącznik nr 4). Nie odnotowano potrzeb w tym zakresie.

2.7. Sprawienie pogrzebu – art. 44 ustawy o pomocy społecznej.

W badanym okresie Kierownik Ośrodka nie wydał decyzji przyznających i odmawiających przyznania świadczenia w formie sprawienia pogrzebu.

2.8. Świadczenie pracy socjalnej i zawieranie kontraktów socjalnych – art. 45 oraz 108 ustawy o pomocy społecznej.

Ośrodek w badanym okresie, zgodnie z art. 45 i art. 108 cyt. ustawy, udzielał wsparcia w formie pracy socjalnej 242/120 osobom/rodzinom. Wyłącznie pracą socjalną objęto 31 rodzin, które poddano kontroli (oświadczenie zał. nr 5).

Pracą socjalną objęte są w szczególności rodziny wielodzietne, bezrobotne osoby niepełnosprawne, osoby w podeszłym wieku, osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz rodziny, w których odnotowano przemoc. Praca socjalna polegała na:

- udzieleniu informacji i wskazówek w zakresie rozwiązywania trudnych spraw życiowych mieszkańców gminy,
- pomocy w załatwianiu różnych dokumentów w tym dokumentu tożsamości,
- pomocy w uzyskaniu pracy,
- dostarczaniu trwałych elementów wyposażenia mieszkania: mebli, sprzętu gospodarstwa domowego,

- ułatwianiu kontaktów z instytucjami, pomocy w załatwianiu spraw związanych z uzyskaniem świadczeń opieki zdrowotnej, kompletowaniu dokumentów do PCPR celem ustalenia stopnia niepełnosprawności,
- kontaktowaniu z lekarzami pierwszego kontaktu i szpitalami,
- załatwianiu dokumentów celem umieszczenia w Domach Pomocy Społecznej,
- ścisłej współpracy ze służbami takimi jak: Policja, straż pożarna, Caritas, służba zdrowia, radni gminni, sołtysi, przedsiębiorcy z terenu gminy, Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej Barka, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich, Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Opolskich, kurator sądowy, pedagog szkolny,
- udzielaniu pomocy w formie poradnictwa w celu ułatwienia osobom kontaktu z urzędami i innymi placówkami oraz informowaniu osób niepełnosprawnych i ich rodzin o zasadach udzielania pomocy w zakresie dofinansowania do kosztów kształcenia, leczenia i rehabilitacji,
- organizowaniu wizyt pielęgniarskich i lekarskich,
- pomocy w przygotowaniu dokumentacji i uzyskaniu miejsc w ZOL,
- współpracy z WTZ, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno Wychowawczym.

W badanym okresie tut. Ośrodek zawarł 7 kontraktów socjalnych w ramach POKL wg wzoru stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. (Dz. U. z 2010 r. nr 218, poz.1439), które określa sposób współdziałania między osobą/rodziną a pracownikiem socjalnym w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej, które poddano kontroli.

Zawarte kontrakty socjalne miały na celu spowodowanie wzrostu aktywności społecznej i zawodowej osób objętych kontraktem, zmianę postaw, podniesienie samooceny oraz zdobycie kwalifikacji i umiejętności zawodowych umożliwiających powrót na rynek pracy i usamodzielnienie. Osoby z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne posiadają niskie lub zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe, dlatego też kontrakt zawierał propozycje udziału w kursach zawodowych w celu podniesienia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym.

W wyniku kontroli stwierdzono, że dokumentacja jest kompletna i zawiera wszystkie wymagane przepisami dokumenty.

2.9. Interwencja kryzysowa – art. 47 ustawy o pomocy społecznej.

Ośrodek w badanym okresie, udzielił pomocy 1 rodzinie, której dokumentację poddano kontroli (oświadczenie – załącznik nr 6).

Pomoc ta polegała przede wszystkim na założeniu „Niebieskiej Karty” w rodzinie, gdzie zaistniała przemoc w rodzinie oraz odizolowaniu ofiar przemocy od sprawcy (pomoc w pozyskaniu mieszkania, wsparcie finansowe i psychologiczne).

Zarządzeniem Burmistrza Kolonowskiego nr Or 0050.46.2013 z dnia 3 czerwca 2013 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: pomocy społecznej, służby zdrowia, oświaty, Policji, Gminnej Policji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolonowskim, kurator sądowy. Pracownicy socjalni tut. Ośrodka wchodzi w skład i biorą czynny udział w posiedzeniach Zespołu oraz prowadzą obsługę techniczną spotkań, sprawują nadzór i współpracują z rodzinami, u których odnotowano przemoc i zostały założone „Niebieskie Karty”.

Pracownicy Ośrodka współpracują z Policją, Zespołem interdyscyplinarnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądem Rodzinnym, Kuratorami, Pedagogami, prawnikiem, przedszkolami, szkołami oraz innymi instytucjami w ramach swoich kompetencji.

Pracownik socjalny oraz członek zespołu interdyscyplinarnego na bieżąco odwiedzają osoby/rodziny objęte pomocą kryzysową i zapoznają się z obecną sytuacją, badają potrzeby i oczekiwania poszkodowanych, uświadamiają i oferują pomoc poprzez wsparcie, terapię i instytucje pomocowe. Wymienione rodziny są pod opieką asystenta rodziny zatrudnionego w OPS. W szczególności dzieci tych rodzin objęte są pomocą w przedszkolu lub szkole w formie poradni pedagogicznej, dożywiania, zajęć pozalekcyjnych w świetlicach. itp.

Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W ramach interwencji kryzysowej udzielana jest specjalistyczna pomoc psychologiczna, w zależności od potrzeb - poradnictwo socjalne lub prawne, a w sytuacjach uzasadnionych - schronienie.

2.10. Udzielania schronienia - art. 48 ustawy o pomocy społecznej.

W badanym okresie Ośrodek nie udzielał pomocy w formie schronienia (oświadczenie - załącznik nr 5). Nie odnotowano potrzeb w tym zakresie.

2.11. Usług specjalistycznych – art. 50 ustawy o pomocy społecznej.

W badanym okresie, Kierownik Ośrodka przyznał świadczenie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych 2 osobom. Do kontroli wytypowano całość dokumentacji (oświadczenie – załącznik nr 4), korzystającej z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, przyznanych decyzjami o następujących numerach:

MGOPS .5025.2.2013.sp; MGOPS .5025.1.2013.sp.

Ośrodek wydał 9 decyzji o przyznaniu świadczenia z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych, w zakresie pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych. Do kontroli wytypowano losowo wybraną dokumentację 6 osób na ogółem 9, co stanowi 66,66% (oświadczenie – załącznik nr 4) korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych, przyznanych decyzjami o następujących numerach:

MGOPS 5025.18.2013; MGOPS 5025.17.2013; MGOPS 5025.6.2013;
MGOPS 5025.14.2013; MGOPS 5025.2.2013; MGOPS 5025.9.2013;
MGOPS 5025.15.2013.

Poddana dokumentacja jest kompletna, zawiera wszystkie wymagane przepisami dokumenty. Nie wnosi się zastrzeżeń co do jakości i rzetelności jej wypełnienia. Nie stwierdzono nieprawidłowości natury formalno-prawnej. Dokumentacja nie budzi zastrzeżeń co do zasadności kwalifikowania osób do tej formy pomocy.

Przyznanie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych i usług opiekuńczych w każdym przypadku zakończone zostało wydaniem decyzji administracyjnej. W podstawie prawnej prawidłowo przytoczono Uchwałę Rady Miejskiej w Kolonowskiem w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania.

W decyzjach ustalony został zakres usługi opiekuńczej, okres, miejsce świadczenia usługi, ilość godzin oraz koszt usługi za godzinę.

Kontrolujący stwierdzili, że specjalistyczne usługi opiekuńcze i usługi opiekuńcze przyznawano na wniosek osoby zainteresowanej. Dostosowane są one do szczególnych potrzeb wnioskodawców, wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Wnioski o przyznanie usługi rozpatrzono w obowiązującym terminie i zostały załatwione pozytywnie. Decyzje doręczono stronom osobiście.

Rada Miejska w Kolonowskiem podjęła uchwałę Nr XXXVII/190/06 z dnia 20 kwietnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi

opiekuńcze oraz szczegółowe zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania (załączniki nr 7).

W badanym okresie kierownik Ośrodka nie odmówił pomocy w formie usług opiekuńczych (załącznik nr 7).

2.12. Kierowania do domów pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu – art. 17 ust. 1 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej

W badanym okresie Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej 5 osób oraz ustalił odpłatność za pobyt. Wydano też decyzje zmieniające ustaloną wcześniej odpłatność za pobyt w dps. Kontroli poddano dokumentację 5 osób skierowanych do domu pomocy społecznej na podstawie decyzji nr:

MGOPS 5026.6.2013 decyzja o odpłatności MGOPS 5026.8.2013;
MGOPS 5026.3.2013 decyzja zmieniająca odpłatność;
MGOPS 5026.1.2013 decyzja o odpłatności MGOPS 5026.2.2013;
MGOPS 5026.5.2013 decyzja zmieniająca;
MGOPS 5026.9.2013 decyzja kierująca i ustalająca odpłatność;
MGOPS 5026.10.2013 decyzja kierująca i ustalająca odpłatność
MGOPS 5026.11.2013 decyzja zmieniająca odpłatność.

W wyniku kontroli stwierdzono, że postępowanie administracyjne w sprawie skierowania do dps zostało wszczęte w 5 przypadkach na wniosek strony po przeprowadzeniu przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego, zawierającego pisemne stwierdzenie o braku możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę.

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku, w tym zaświadczenia lekarskiego oraz wywiadu środowiskowego ustalono, że osoby spełniały przesłanki dot. skierowania do odpowiedniego dla nich typu dps, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania.

Wnioski o skierowanie do dps rozpatrzono w obowiązującym terminie. Decyzje zostały doręczone listem za potwierdzeniem odbioru.

Nie wydano decyzji odmownych w ww. zakresie.

W 1 przypadku decyzji MGOPS 5026.6.2013 w rozstrzygnięciu decyzji kierującej do dps nie wskazano typu domu, do którego osoba jest skierowana, mimo, że zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy, osobę wymagającą całodobowej opieki kieruje się do odpowiedniego typu domu. W związku z tym konieczne jest określanie w decyzji typu domu, do którego osoba jest kierowana, o czym pouczono Kierownika Ośrodka.

W podstawie prawnej decyzji o skierowaniu do dps, jak również o ustaleniu odpłatności za pobyt w dps nie wskazano § 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 964), określającego tryb kierowania i przyjmowania do dps, w tym również wymaganych dokumentów stanowiących podstawę wydania ww. decyzji oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 823).

W toku kontroli ustalono, że Ośrodek w 2 przypadkach decyzją MGOPS 5026.9.2013 oraz MGOPS 5026.10.2013 rozstrzygnął zarówno o skierowaniu osoby do domu pomocy społecznej, jak i ustalił jej opłatę za pobyt w dps. Tymczasem zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej. Oznacza to, iż organ zarówno w przypadku skierowania, jak i ustalenia odpłatności, powinien wydać odrębną decyzję (w tym samym dniu).

W decyzjach o odpłatności Ośrodek rozstrzygał również o obowiązku gminy do wnoszenia opłaty za pobyt w dps. Konsekwencją wydanych w ten sposób decyzji pierwotnych było dokonywanie zmian tych decyzji zarówno w przypadku zmiany sytuacji dochodowej osoby, jak również w przypadku zmiany kosztu utrzymania w dps. Przepisy ustawy o pomocy społecznej nie przewidują, by organ nakładał w drodze decyzji administracyjnej na gminę obowiązek wnoszenia opłaty. Wskazać należy, że art. 61 ust. 2 cyt. ustawy stanowi jedynie, że do wnoszenia opłaty za pobyt w dps obowiązana jest gmina, z której osoba została skierowana do dps, a ust. 2 pkt 3 tego przepisu wskazuje w jaki sposób należy ustalić wysokość tej odpłatności.

W przypadku decyzji zmieniających odpłatność ze względu na zmianę sytuacji dochodowej osoby, data zmiany została ustalona z naruszeniem art. 106. ust. 5 cyt. ustawy, tj. wstecz lub w konkretnym dniu, przez wejściem decyzji do obrotu prawnego. Podkreślić należy, że decyzja wydana w trybie art. 106 ust. 5 ustawy ma charakter konstytutywny, co oznacza, że wywołuje skutki prawne dopiero na przyszłość, tj. po ziszczeniu się zdarzenia powodującego utratę lub zmianę prawa do świadczenia z pomocy społecznej. Oznacza to, że decyzja taka nie może orzekać o uchyleniu lub zmianie decyzji przyznającej prawo ze skutkiem prawnym wstecz, ani też w konkretnym dniu czy miesiącu, jak to miało miejsce w decyzjach orzekających o zmianie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

Z oświadczenia Kierownika Ośrodka (zał. nr 8) wynika, że koszty poniesione przez Gminę Kolonowskie za pobyt mieszkańców w domu pomocy społecznej w 2013 r. wyniosły 239.979,00 zł, natomiast w 2014 r. (do dnia 30.01.2014 r.) – 20.887,86 zł.

Wnioski:

W wyniku kontroli stwierdzono:

- 1) zgodność zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka z wymaganymi kwalifikacjami określonymi przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 2) prawidłową realizację zadań zleconych i własnych gminy w zakresie przyznawania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz terminowość załatwiania spraw.

Niemniej, kontrolujący stwierdzili nieprawidłowości dotyczące:

- 1) nieprzywołania w podstawie prawnej decyzji o skierowaniu do dps, jak również o zmianie odpłatności za pobyt w dps, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 964) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 823);
- 2) niewskazania w rozstrzygnięciu wydanej decyzji o skierowaniu do dps - typu domu do którego osoba jest kierowana;
- 3) rozstrzygnięcia w jednej decyzji zarówno o skierowaniu osoby do domu pomocy społecznej, jak i ustaleniu jej opłaty za pobyt;
- 4) rozstrzygania w decyzji o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej również o obowiązku gminy oraz osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt w dps;
- 5) wydawania decyzji zmieniających odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej z naruszeniem zasady konstytutywności, (art. 106 ust.5 ustawy) poprzez zamieszczanie w decyzji daty (również wstecznej), od której ma obowiązywać

podwyższona odpłatność dla mieszkańca za jego pobyt w domu pomocy społecznej oraz braku poinformowania strony o wszczęciu postępowania w tym zakresie, przez co nie zapewniono jej czynnego udziału w postępowaniu;

Kontrolujący dokonali adnotacji o przeprowadzonej kontroli w Księżce Kontroli Ośrodka pod pozycją nr 1/2014.

- Kierownika jednostki kontrolowanej poinformowano o przysługującym mu prawie do:
- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli;
  - odmowy podpisania protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymał w dniu ..... 2014 r. Kierownik Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolonowskiem.

Opole, dnia 27 lutego 2014 r.

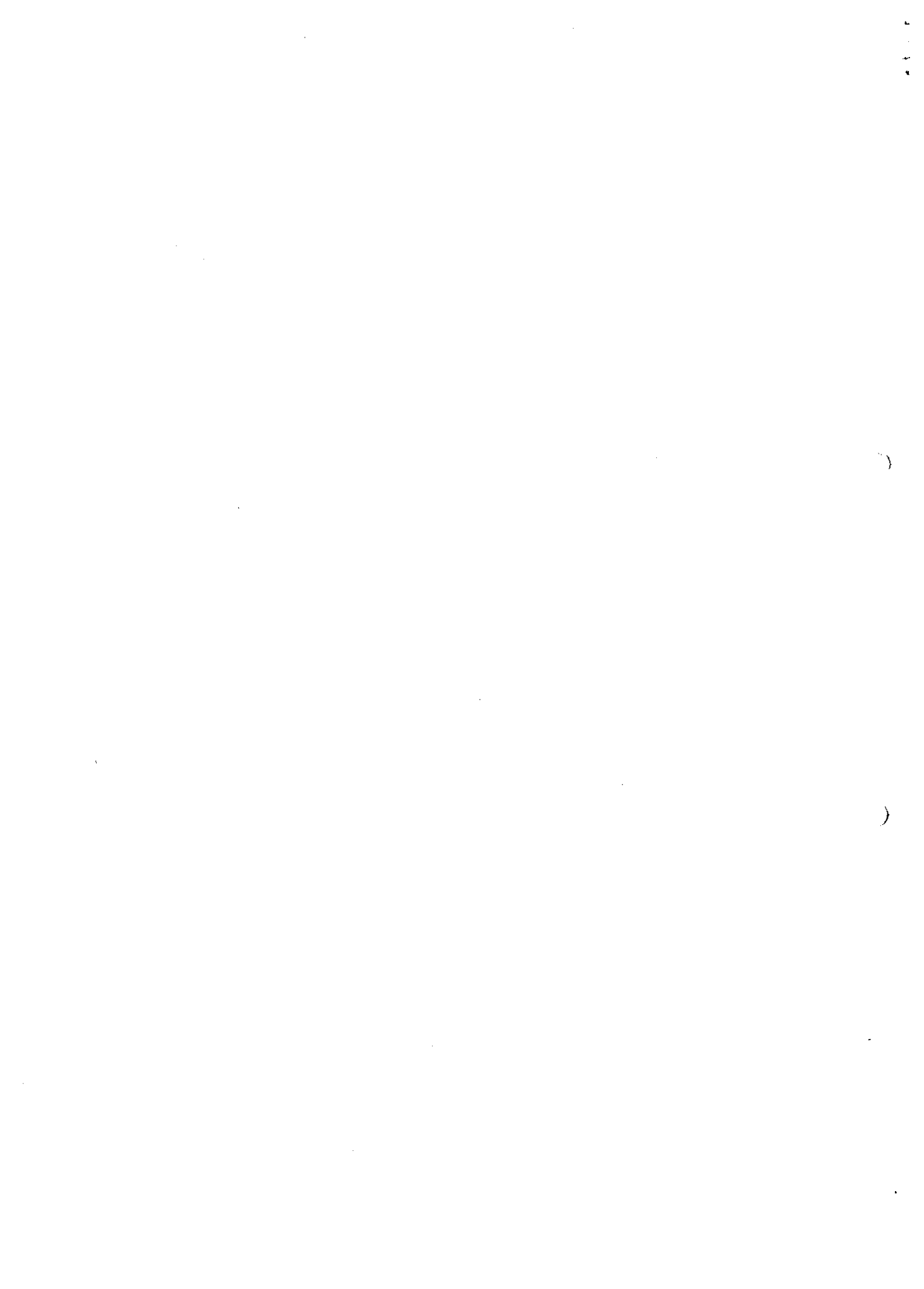
Kierownik jednostki
Kontrolowanej

KIEROWNIK
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Kolonowskiem
mgr Irena Ochmann

Kontrolujący

Inspektor Wojewódzki
Marzena Jariszewska

Inspektor Wojewódzki
Agnieszka Cieślik

Opole, 18 marca 2014 r.

PSiZ.II.431.5.2014.MJ

Pani
Irena Ochman
Kierownik
Miejsko – Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kolonowskiem

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 30, 31 stycznia oraz 3 lutego 2014 r. w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kolonowskiem została przeprowadzona kontrola kompleksowa w zakresie oceny realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.) w zakresie przyznawania i odmowy przyznawania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników Ośrodka z wymaganymi kwalifikacjami. Wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole.

Pozytywnie z nieprawidłowościami oceniono działalność Ośrodka w kontrolowanym zakresie.

Kontrola wykazała, iż czynności poprzedzające wydanie decyzji administracyjnych realizowane są prawidłowo. Decyzje o przyznaniu świadczeń podejmowane są po uprzednim przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego lub jego aktualizacji. We wszystkich przypadkach sprawy rozstrzygnięto na wniosek strony, w drodze decyzji administracyjnych. Nie budzi zastrzeżeń terminowość załatwiania spraw z zakresu realizacji zadań własnych i zleconych gminie.

Niemniej, kontrolujący stwierdzili nieprawidłowości dotyczące:

- 1) nieprzywołania w podstawie prawnej decyzji o skierowaniu do dps, jak również o zmianie odpłatności za pobyt w dps, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 964) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 823);
- 2) niewskazania w rozstrzygnięciu wydanej decyzji o skierowaniu do dps - typu domu do którego osoba jest kierowana;
- 3) rozstrzygania w jednej decyzji zarówno o skierowaniu osoby do domu pomocy społecznej, jak i ustaleniu jej opłaty za pobyt;
- 4) rozstrzygania w decyzji o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej również o obowiązku gminy oraz osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt w dps;
- 5) wydawania decyzji zmieniających odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej z naruszeniem zasady konstytucyjności, (art. 106 ust.5 ustawy) poprzez zamieszczanie w decyzji daty (również wstecznej), od której ma obowiązywać podwyższona odpłatność dla mieszkańca za jego pobyt w domu pomocy społecznej oraz braku poinformowania strony o wszczęciu postępowania w tym zakresie, przez co nie zapewniono jej czynnego udziału w postępowaniu.

W związku z powyższym, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.),

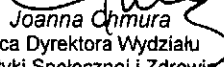
zalecam:

wydawanie decyzji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.), aktami wykonawczymi do ustawy oraz kodeksu postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 267).

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, kierownik jednostki kontrolowanej może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Informację o sposobie wykonania zalecenia należy przelać w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

Z up. Wojewody Opolskiego

Joanna Chmura
Z-ca Dyrektora Wydziału
Polityki Społecznej i Zdrowia

Do wiadomości:
Pan Norbert Koston
Burmistrz Kolonowskiego